

Bet. o. lovf. vedr. erstatningsansvar m.v.

Til lovforslag nr. L 143. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 10. maj 2001

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om erstatningsansvar, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og lov om afgift af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v.

(Revision af regler om erstatning for personskade m.v. samt nedsættelse af afgiften af ansvarsforsikringer for motorkøretøjer m.v.)

[af justitsministeren (Frank Jensen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 5. Dansk Folkepartis medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3 og 4, og Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. januar 2001 og var til 1. behandling den 1. februar 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder. Endvidere har udvalget den 4. april 2001 afholdt et ekspertmøde om lovforslaget. Justitsministeriet har den 28. februar 2001 foretaget en teknisk gennemgang af lovforslaget over for udvalget, hvor også medlemmer af Socialudvalget deltog.

Sammenhæng med andre lov- og beslutningsforslag

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med lovforslag nr. L 150 om ændring af lov om sikring mod følger af arbejdsskade og lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl. Dette lovforslag er blevet behandlet i Socialudvalget.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 20. oktober 2000 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 74. Den 29. januar 2001 sendte justitsministeren de indkomne høringsvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Heine Bentsen, Hjørring,
Bo von Eyben, København K,
PTU,
Anne-Lise Stolting-Hansen, Ballerup, og
Ældre Sagen.

Deputationer

Endvidere har cand.jur. Heine Bentsen, Hjørring, mundtligt over for udvalget redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 35 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret samt 1 spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret.

3. Emner, udvalget særligt har behandlet

Ikrafttræden

Udvalget har i forbindelse med behandlingen af lovforslaget overvejet forskellige muligheder for at fremrykke lovens ikrafttrædelsestidspunkt, således at de nye regler kan finde anvendelse tidligere end 1. juli 2002.

Lovforslaget indebærer en væsentlig generel forhøjelse af erstatningsniveauet, og de skadelidte bør få gavn af de nye regler så hurtigt som muligt. Der er imidlertid et væsentligt hensyn at tage til de berørte organisationer m.v., som skal administrere de nye regler, og som bør have tid til at forberede sig ordentligt på anvendelsen af de ændrede beregningsregler og nye procedurer samt gennemførelsen af den generelle forhøjelse af erstatningsniveauet. Udvalget lægger også vægt på, at der bliver god tid for de berørte til at indstille sig på den øgede betydning af, at de skadelidte udnytter mulighederne for revalidering m.v.

B.l.a. på baggrund af henvendelser fra Ældre Sagen og Foreningen af Patient-, Trafik- og Ulykkeskadede har udvalget også overvejet mulighederne for eventuelt at fremrykke ikrafttrædelsestidspunktet for nogle dele af lovforslaget, herunder at lade forhøjelsen af kapitaliseringsfaktoren fra 6 til 10 ske trinvis. Det er imidlertid fremgået af justitsministerens besvarelser af udvalgets spørgsmål, at en trinvis ikrafttræden i sig selv vil medføre yderligere administrative problemer for de berørte organisationer m.v.

På denne baggrund er udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis medlem nået til den konklusion, at de nye regler som udgangspunkt bør træde i kraft samlet, og at ikrafttrædelsestidspunktet for hele loven ikke bør fremrykkes.

Til gengæld støtter hele udvalget den fremrykning af ikrafttrædelsen, som justitsministeren har foreslået, for så vidt angår forbedringerne for ofre for forbrydelser. De administrative konsekvenser m.v. af disse dele af lovforslaget er mere begrænsede og berører i praksis alene Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser. Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 5.

Godtgørelse for tort til efterladte ved dødsfald

I forbindelse med udvalgsbehandlingen har justitsministeren oversendt kommissoriet for den

arbejdsgruppe, som er nedsat til at belyse og overveje spørgsmålet om at indføre en hjemmel i erstatningsansvarsloven til at tilkende godtgørelse for tort til efterladte ved dødsfald. Kommissoriet er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

Med henvisning til denne arbejdsgruppe ønsker udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer ikke at foregribe udredningsarbejdet og kan derfor ikke støtte Dansk Folkepartis ændringsforslag.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, KF, SF, CD, RV og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af justitsministerens stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkeparti er skuffet over, at regeringen ikke med dette lovforslag sikrer, at der kan gives godtgørelse for tort til voldsofre, når et overgreb er sket under særdeles krænkende eller ydmygende omstændigheder for offeret. Det medfører, at selv efter de groveste voldsforbrydelser kan offeret ikke regne med at få tilkendt godtgørelse for tort. Der skal foreligge flere timers krænkelse, f.eks. mishandling, for at godtgørelse tilkendes.

At mennesker kvæstes, f.eks. ved at der affyres skud mod dem, er efter praksis ikke tilstrækkeligt. Det skaber utryghed for personer i flere erhverv, f.eks. plejepersonale og politifolk.

Dansk Folkeparti har stillet ændringsforslag, som har til formål at rette op på denne tilstand. Konkrete omstændigheder som varigt mén og tab af erhvervssevne, f.eks. efter vold, skal give offeret et retskrav på at få tilkendt også en godtgørelse for tort. Tort kan defineres som en krænkelse af selv- og æresfølelsen. Det er indlysende, at den, der påføres invaliditet eller erhvervs-evnetab af en vis størrelse eller begge dele, også får krænket selvfølelsen.

Der ydes efter den nugældende retspraksis ikke godtgørelse for tort til offerets pårørende, selv om de lider af sorg, psykisk chok eller lignende. Derfor bør det fastslås, at der efter dansk ret skal kunne tilkendes pårørende til ofre en godtgørelse. Dansk ret bringes hermed på linje med erstatningsretten i andre lande. Der skal

ikke kunne forekomme tilfælde, hvor eksempelvis en tortgodtgørelse tilkendt en dansk statsborger af en fransk domstol, alligevel ikke kan udbetales i Danmark på grund af danske regler.

Dansk Folkeparti vil sikre volds ofre og deres nærmeste en øjeblikkelig og mærkbar indsats og støtte fra samfundets side. Den voldsramte og omgivelserne skal have et klart indtryk af retfærdighed, af solidaritet fra det offentlige side, og der skal være hurtige foranstaltninger, der kan yde en vis kompensation for den smerte og tort, der er lidt.

De ordninger, der i dag er gældende, fører ofte til, at offeret føler sig som kasterbold mellem forskellige offentlige instanser. Muligheden for hurtigt at opnå psykolog- og advokathjælp skal styrkes, og indsatsen skal i det hele taget fremskyndes mest muligt.

Reglerne om erstatning til volds ofre bør forbedres yderligere. Sagerne behandling bør fremskyndes, og erstatningsbeløbene skal være tidssvarende. Det offentlige skal i videst muligt omfang gøre regres mod voldsmanden.

Der er forbedringer i lovforslaget i forhold til gældende ret, men blandt andet er forhøjelserne af erstatningerne ikke tilstrækkelige, når man sammenligner med niveauet i en række af de lande, som Danmark normalt sammenlignes med.

Det er vigtigt, at det danske samfund gør alt for at lindre den smerte, der er forbundet med at blive offer for vold og kriminalitet. Danmark bør være i top, når det gælder om at hjælpe ofrene og ikke forbryderne.

Dansk Folkeparti havde gerne set en hurtigere ikrafttræden af lovforslaget som helhed.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis ændringsforslagene ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet stemme for lovforslaget ved 3. behandling.

Enhedslisten støtter det foreliggende lovforslag, fordi der er tale om forbedringer på en række områder. Enhedslisten er dog af den opfattelse, at forhøjelserne af godtgørelserne ikke er tilstrækkelige, når man sammenligner det danske niveau med niveauet i de øvrige EU-lande (jf. bemærkningerne fra Bo von Eyben i forbindelse med betænkningen fra Justitsministeriets ar-

bejdsgruppe vedrørende revision af erstatningsansvarsloven).

Enhedslisten mener, at den foreslåede nedsættelse af aldersgrænsen for aftrapning af erstatning ved tab af erhvervssevne til 30 år og 40 år ved méngodtgørelse er uden saglig begrundelse. Enhedslisten har derfor stillet ændringsforslag om, at disse ændringer udgår. Enhedslisten er ikke overbevist om, at de nugældende aftrapningsordninger er rimelige, men vil ikke acceptere, at store grupper, der i dag ikke omfattes af nedtrapningen, inddrages i denne.

Enhedslisten mener også, at det er vigtigt, at der gives bedre mulighed for at give gratis psykologisk bistand i tilstrækkeligt omfang til ofre.

Der er således også efter en vedtagelse af lovændringen brug for yderligere revision af loven.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF):

1) Den i *nr. 3* foreslåede affattelse af § 4, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2*. Var skadelidte ved skadens indtræden fyldt 60 år, nedsættes den i henhold til *stk. 1* beregnede godtgørelse for mén med 5 pct. for hvert år, skadelidte var ældre end 59 år ved skadens indtræden. Godtgørelsen nedsættes dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år.«

[Højere aldersgrænse for aftrapning af erstatning]

2) Den i *nr. 7* foreslåede affattelse af § 9 affattes således:

»§ 9. Var skadelidte ved skadens indtræden fyldt 56 år, nedsættes erstatningen med 8,5 pct. for hvert år, skadelidte var ældre end 55 år ved skadens indtræden.

Stk. 2. Må det antages, at skadelidte ville have været erhvervsaktiv også efter det fyldte 67. år, kan stk. 1 fraviges helt eller delvis.«
[Højere aldersgrænse for aftrapning af erstatning]

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

3) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

»01. § 26 affattes således:

»§ 26. Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Medfører en retsstridig krænkelse, at den forurettede påføres varigt mén på 5 pct. eller derover eller tab af erhvervssevne på 15 pct. eller derover, har den forurettede krav på, at den for krænkelsen ansvarlige tillige betaler forurettede en godtgørelse for tort.

Stk. 3. Selv om der ikke ved en krænkelse er påført den forurettede varigt mén og erhvervsøvetab som anført i stk. 2, skal den for krænkelsen ansvarlige dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed.

Stk. 4. Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, kan tilpligtes at betale den forurettede en godtgørelse, selv om krænkelsen ikke er omfattet af stk. 2 og 3, når den dog medfører en væsentlig forstyrrelse af den forurettedes stilling og forhold.

Stk. 5. Afgår den forurettede ved døden som følge af en retsstridig krænkelse, kan der tilkendes afdødes ægtefælle, samlever og børn godtgørelse for tort.

Stk. 6. Godtgørelsens størrelse fastsættes efter et skøn over krænkelsens grovhed, handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 7. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24.

Stk. 8. § 18, stk. 1-3, finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-7.««

[Udvidet adgang til godtgørelse for tort]

4) Nr. 15 og 16 udgår.

[Konsekvensrettelser]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 4

5) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. juli 2002. Lovens § 1, nr. 15, og § 2, nr. 2-4, træder dog i kraft den 1. januar 2002. Ved ikrafttrædelsen den 1. juli 2002 reguleres erstatnings- og godtgørelsesbeløbene i overensstemmelse med § 1, nr. 11, pr. 1. januar 2002.«

[Fremrykket ikrafttræden for dele af loven]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene opretholder de nugældende bestemmelser i erstatningsansvarslovens § 4, stk. 2, og § 9 om aldersgrænser for aftrapning af erstatning ved tab af erhvervssevne og ved méngodtgørelse. Såfremt ændringsforslagene vedtages, vil forslagsstillerne til 3. behandling stille eventuelle yderligere ændringsforslag om konsekvensrettelser.

Til nr. 3 og 4

Efter gældende ret, dvs. Højesterets og landsretternes praksis, gives kun godtgørelse for tort til voldsofre, når et overgreb er sket under særdeles krænkende eller ydmygende omstændigheder for offeret.

Det medfører, at selv efter de groveste voldsforbrydelser kan offeret ikke regne med at få tilkendt godtgørelse for tort. Der skal foreligge flere timers krænkelse, f.eks. mishandling, for at godtgørelse tilkendes.

At mennesker kvæstes, f.eks. ved at der affyres skud mod dem, er efter praksis ikke tilstrækkeligt.

At en person spyttedes i øjet af en stiknarkoman, der truer med aids-smitte, således at den forurettede går i 6 måneders uvished om smitte, er heller ikke tilstrækkeligt til at få tilkendt tortgodtgørelse, uanset at den forurettede handler som led i sit arbejde.

Det skaber utryghed for personer i flere erhverv, f.eks. plejepersonale og politifolk.

Ændringsforslagene skal rette op på denne tilstand. Konkrete omstændigheder som varigt mén og tab af erhvervssevne, f.eks. efter vold,

skal give offeret et retskrav på at få tilkendt også en godtgørelse for tort.

Tort kan defineres som en krænkelse af selv- og æresfølelsen. Det er indlysende, at den, der påføres invaliditet eller erhvervsevnetab af en vis størrelse eller begge dele, også får krænkelse af selvfølelsen.

Ændringsforslagene er formuleret således, at både fysisk og psykisk personskade skal medføre krav på godtgørelse.

Derudover er det præciseret, at overgreb, der medfører en væsentlig forstyrrelse af den forurettedes liv, kan medføre, at der tilkendes godtgørelse.

Der ydes efter den nugældende retspraksis ikke godtgørelse for tort til offerets pårørende, selv om de lider af sorg, psykisk chok eller lignende. Derfor fastslås det, at der efter dansk ret skal kunne tilkendes pårørende til ofre en godtgørelse. Dansk ret bringes hermed på linje med erstatningsretten i andre lande. Der skal ikke kunne forekomme tilfælde, hvor eksempelvis en tortgodtgørelse tilkendt en dansk statsborger af en fransk domstol, alligevel ikke kan udbetales i Danmark på grund af danske regler.

Ændringsforslag nr. 4 er en konsekvensrettelse.

Til nr. 5

De foreslåede ændringer af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (lovforslagets § 2) og den foreslåede forhøjelse af tortgodtgørelsen til ofre for sædelighedsforbrydelser (lovforslagets § 1, nr. 15) indebærer en særlig forbedring af retsstillingen, særligt for ofre for forbrydelser. De administrative konsekvenser m.v. af disse dele af lovforslaget er mere begrænsede og berører i praksis alene Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser. Det vil derfor være muligt at fremrykke ikrafttrædelsen af disse dele af lovforslaget, uden at der opstår de indkøringsproblemer m.v., som er blevet nærmere belyst under Retsudvalgets behandling af lovforslaget.

Det foreslås på denne baggrund at sætte de særlige forbedringer for ofre for forbrydelser – det vil navnlig sige bestemmelsen om, at sociale ydelser m.v. fremover ikke skal fratrækkes i erstatninger fra staten, og bestemmelsen vedrørende fordobling af tortgodtgørelsen til voldtægts-ofre m.v. – i kraft allerede fra den 1. januar 2002.

Ændringsforslaget indebærer, at de pågældende dele af lovforslaget finder anvendelse på skader, der indtræffer efter den 1. januar 2002.

Lars Kramer Mikkelsen (S) Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Sandy Brinck (S)

Henrik Sass Larsen (S) Anne Baastrup (SF) nfm. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)

Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V) Karsten Nonbo (V)

Tom Behnke (KF) Helge Adam Møller (KF) Gitte Seeberg (KF) Peter Skaarup (DF)

Jann Sjursen (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 143

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat samt høringssvar vedrørende betænkning nr. 1383/2000, fra justitsministeren
2	Spm. 1 om udkast til lovbekendtgørelse, til justitsministeren Spm. 2 om forskel på erhvervsevne og arbejdsevne, til justitsministeren Spm. 3 om helbredelsesudgifter, til justitsministeren Spm. 4 om nedtrapning i erstatninger for varigt mén, til justitsministeren Spm. 5 om maksimumbeløb for erstatning for svie og smerte, til justitsministeren Spm. 6 om præcisering af den personkreds, som får ret til et overgangsbeløb ved dødsfald, til justitsministeren Spm. 7 om Arbejdsskadestyrelsens sagsbehandlingstider, hvor styrelsen skal fastsætte méngrad og erhvervsevnetabsprocent, til justitsministeren Spm. 8 om at sende lovforslaget til høring i Socialrådgiverforeningen, til justitsministeren Spm. 9 om en statistik over varigheden af tvister med forsikringsselskaber, til justitsministeren Spm. 10 om fradrag i erstatning til ofre, til justitsministeren Spm. 11 om, hvordan erstatningssummerne reguleres, til justitsministeren Spm. 12 om ikrafttrædelse tidligere end 1. juli 2002, til justitsministeren Spm. 13 om tidligere ikrafttrædelse for den del af lovforslaget, der vedrører erstatning til ofre for forbrydelser, til justitsministeren
3	Kommissorium for Justitsministeriets arbejdsgruppe om godtgørelse til efterladte ved dødsfald, fra justitsministeren
4	Meddelelse om forslag til plan for udvalgets arbejde med lovforslaget
5	Henvendelse af 4/2-01 fra Anne-Lise Stolting-Hansen, Ballerup
6	Spm. 14 om kommentar til henvendelse af 4/2-01 fra Anne-Lise Stolting-Hansen, Ballerup, til justitsministeren
7	Henvendelse af 1/2-01 fra Heine Bentsen, Hjørring
8	Spm. 15 om kommentar til henvendelse af 1/2-01 fra Heine Bentsen, Hjørring, til justitsministeren
9	Meddelelse om teknisk gennemgang onsdag den 28/2-01
10	Henvendelse fra Joan-søstrene
11	Spm. 16 om kommentar til henvendelse af 14/2-01 fra Joan-søstrene af 14/2-01, til justitsministeren
12	Meddelelse om tilmeldte medlemmer ved teknisk gennemgang onsdag den 28/2-01
13	Spm. 17 om méngrader og godtgørelsesniveau i Sverige, Norge og Tyskland, til justitsministeren

Bilagsnr.	Titel
14	Spm. 18 om skadelidtes mulighed for aktindsigt i Arbejdsskadestyrelsens korrespondance med et forsikringsselskab, til justitsministeren Spm. 19 om sammenhængen mellem de foreslåede ændringer af erstatningsansvarslovens §§ 2, 5, og 10, til justitsministeren Spm. 20 om oversigt over lovforslagets forhøjelse af erstatninger til ofre for forbrydelser, til justitsministeren Spm. 21 om muligheden for udbetaling af beløb til skadelidte til dækning af akutte behov opstået som følge af skaden, til justitsministeren
15	Spm. 22 om erhvervsevnetab, til justitsministeren
16	Henvendelse af 12/3-01 fra Ældre Sagen
17	Spm. 23 om kommentar til henvendelse af 12/3-01 fra Ældre Sagen, til justitsministeren
18	Udkast til program til ekspertmøde den 4/4-01
19	Svar på spm. 1 om udkast til lovbekendtgørelse, fra justitsministeren Svar på spm. 2 om forskel på erhvervsevne og arbejdsevne, fra justitsministeren Svar på spm. 3 om helbredelsesudgifter, fra justitsministeren Svar på spm. 4 om nedtrapning i erstatninger for varigt mén, fra justitsministeren Svar på spm. 5 om maksimumbeløb for erstatning for svie og smerte, fra justitsministeren Svar på spm. 6 om præcisering af den personkreds, som får ret til et overgangsbeløb ved dødsfald, fra justitsministeren Svar på spm. 7 om Arbejdsskadestyrelsens sagsbehandlingstider, hvor styrelsen skal fastsætte méngrad og erhvervsevnetabsprocent, fra justitsministeren Svar på spm. 8 om at sende lovforslaget til høring i Socialrådgiverforeningen, fra justitsministeren Svar på spm. 9 om en statistik over varigheden af tvister med forsikringsselskaber, fra justitsministeren Svar på spm. 10 om fradrag i erstatning til ofre, fra justitsministeren Svar på spm. 11 om, hvordan erstatningssummerne reguleres, fra justitsministeren Svar på spm. 12 om ikrafttrædelse tidligere end 1. juli 2002, fra justitsministeren Svar på spm. 13 om tidligere ikrafttrædelse for den del af lovforslaget, der vedrører erstatning til ofre for forbrydelser, fra justitsministeren
20	Svar på spm. 14 om kommentar til henvendelse af 4/2-01 fra Anne-Lise Stolting-Hansen, Ballerup, fra justitsministeren
21	Svar på spm. 16 om kommentar til henvendelse fra Joan-søstrene af 14/2-01, fra justitsministeren
22	Spm. 24 om kommuners adgang til at modregne udbetalt pension i den del af en erstatning, som er tilskrevne renter, til justitsministeren
23	Program for udvalgets ekspertmøde den 4/4-01
24	Foreløbigt svar på spm. 17 om méngrader og godtgørelsesniveau i Sverige, Norge og Tyskland, fra justitsministeren
25	Svar på spm. 23 om kommentar til henvendelse af 12/3-01 fra Ældre Sagen, fra justitsministeren
26	Svar på spm. 18 om skadelidtes mulighed for aktindsigt i Arbejdsskadestyrelsens korrespondance med et forsikringsselskab, fra justitsministeren Svar på spm. 19 om sammenhængen mellem de foreslåede ændringer af erstatningsansvarslovens §§ 2, 5 og 10, fra justitsministeren Svar på spm. 20 om oversigt over lovforslagets forhøjelse af erstatninger til ofre for forbrydelser, fra justitsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 21 om muligheden for udbetaling af beløb til skadelidte til dækning af akutte behov opstået som følge af skaden, fra justitsministeren
27	Svar på spm. 22 om erhvervsevnetab, fra justitsministeren
28	Svar på spm. 15 om kommentar til henvendelse af 1/2-01 fra Heine Bentsen, Hjørring, fra justitsministeren
29	Materiale fra PTU omdelt på ekspertmødet den 4/4-01
30	Spm. 25 om kommentar til PTU's materiale omdelt på ekspertmødet den 4/4-01, til justitsministeren
31	Spm. 26 om, hvordan kommunerne starter en revalideringssag for en skadelidt, som de ellers ikke er i kontakt med i det sociale system, til justitsministeren Spm. 27 om forlig i sager, hvor kommuner ikke vil lade en skadelidt få revalideringsydelse under en videregående uddannelse, til justitsministeren Spm. 28 om forskellig ikrafttrædelse for de enkelte bestemmelser, til justitsministeren Spm. 29 om gradvis forhøjelse af kapitaliseringsfaktoren, til justitsministeren Spm. 30 om, at loven finder anvendelse på allerede verserende sager, for så vidt angår erstatninger efter offererstatningsloven, til justitsministeren Spm. 31, om reguleringen af erstatningsbeløb tager højde for den almindelige lønudvikling, til justitsministeren Spm. 32 om skadelidtes mulighed for at indgå en aftale med et forsikringsselskab, hvor aftalen går på tværs af kommunens beslutning om revalidering, til justitsministeren Spm. 33 om mulighed for genoptagelse i tilfælde, hvor forsikringstager har indgået et forlig med forsikringsselskabet, til justitsministeren
32	Henvendelse af 17/4-01 fra professor, dr.jur. Bo von Eyben
33	Spm. 34 om kommentar til henvendelse af 17/4-01 fra professor, dr.jur. Bo von Eyben, til justitsministeren
34	Henvendelse af 19/4-01 fra PTU
35	Spm. 35 om kommentar til henvendelse af 19/4-01 fra PTU, til justitsministeren
36	Samrådsspm. A om rehabilitering af mennesker, som har pådraget sig en varig funktionsnedsættelse, til socialministeren
37	Svar på spm. 24 om kommuners adgang til at modregne udbetalt pension i den del af en erstatning, som er tilskrevne renter, fra justitsministeren
38	Svar på spm. 26 om, hvordan kommunerne starter en revalideringssag for en skadelidt, som de ellers ikke er i kontakt med i det sociale system, til justitsministeren Svar på spm. 27 om forlig i sager, hvor kommuner ikke vil lade en skadelidt få revalideringsydelse under en videregående uddannelse, fra justitsministeren Svar på spm. 28 om forskellig ikrafttrædelse for de enkelte bestemmelser, fra justitsministeren Svar på spm. 29 om gradvis forhøjelse af kapitaliseringsfaktoren, fra justitsministeren Svar på spm. 30 om, at loven finder anvendelse på allerede verserende sager for så vidt angår erstatninger efter offererstatningsloven, fra justitsministeren Svar på spm. 31, om reguleringen af erstatningsbeløb tager højde for den almindelige lønudvikling, fra justitsministeren Svar på spm. 32 om skadelidtes mulighed for at indgå en aftale med et forsikringsselskab, hvor aftalen går på tværs af kommunens beslutning om revalidering, fra justitsministeren

Bilagsnr.	Titel
38	Svar på spm. 33 om mulighed for genoptagelse i tilfælde, hvor forsikringstager har indgået et forlig med forsikringsselskabet, fra justitsministeren
39	Meddelelse om ny tidsplan
40	Spm. 36 om anmodning om talepapir fra samrådet den 26/4-01, til socialministeren
41	Svar på spm. 25 om kommentar til PTU's materiale udleveret ved ekspertmødet den 4/4-01, fra justitsministeren
42	Svar på spm. 34 om kommentar til henvendelse af 17/4-01 fra professor, dr.jur. Bo von Eyben, fra justitsministeren
43	Svar på spm. 17 om méngrader og godtgørelsesniveau i Sverige, Norge og Tyskland, fra justitsministeren
44	Svar på spm. 35 om kommentar til henvendelse af 19/4-01 fra PTU, fra justitsministeren
45	Svar på spm. 36 om anmodning om talepapir fra samrådet den 26/4-01, fra socialministeren
46	Meddelelse om ny tidsplan for færdigbehandlingen af lovforslaget
47	1. udkast til betænkning
48	Spm. 37 tilbagetaget
49	Ændringsforslag til 2. behandling, fra justitsministeren

Bilag 2

Bilaget er optrykt efter ønske fra S, V, KF, SF, CD, RV og KRF.

Kommissorium for Justitsministeriets arbejdsgruppe om godtgørelse til efterladte ved dødsfald

Den, der forvolder en andens død, skal efter de gældende erstatningsregler betale erstatning for det økonomiske tab, de efterladte lider som følge af dødsfaldet. De efterladte kan således efter reglerne i erstatningsansvarsloven kræve erstatning for forsørgertab og for begravelsesudgifter. Efter det lovforslag om ændring af bl.a. erstatningsansvarsloven, som justitsministeren for nylig har fremsat for Folketinget, vil de efterladte desuden som noget nyt kunne kræve et overgangsbeløb på 108.000 kr. Dette beløb er en standardiseret kompensation for de forskellige mere eller mindre dokumenterbare udgifter, der som regel vil være forbundet med en ægtefælles eller samlevers død, f.eks. flytteudgifter, udgifter til bistand i hjemmet, begravelsesudgifter m.v.

Erstatningsansvarsloven indeholder derimod ikke hjemmel til at tilkende de efterladte en tortlignende godtgørelse.

Justitsministeriet har besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal belyse og overveje spørgsmålet om at indføre en hjemmel i erstatningsansvarsloven til at tilkende de efterladte en sådan godtgørelse. En regel herom vil fravige lovens princip om, at efterladte ikke kan få godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Arbejdsgruppen skal redegøre for de hensyn, der kan tale for, og de hensyn, der kan tale imod at fravige dette princip.

Eventuel indførelse af en hjemmel til at tilkende efterladte en tortlignende godtgørelse vil rejse bl.a. følgende væsentlige spørgsmål, som arbejdsgruppen skal overveje:

Der kan for det første rejses spørgsmål om afgrænsningen af den personkreds, der kan tilkendes en godtgørelse. Bør der f.eks. alene kunne tilkendes godtgørelse til afdødes ægtefælle/samlever og til afdødes børn og/eller forældre, eller

bør der også være mulighed for at tilkende godtgørelse til andre pårørende eller nærstående?

Der kan endvidere rejses spørgsmål om, i hvilket omfang der i øvrigt bør opstilles kriterier for, hvornår der kan tilkendes en godtgørelse. Bør det eventuelt være en betingelse, at den efterladte konkret må antages at have haft en særligt nær (følelsesmæssig) tilknytning til den afdøde? Bør det være en betingelse, at den skadevoldende handling har været af en vis grovere karakter (f.eks., at dødsfaldet er forvoldt på en særligt krænkende måde, eller at skadevolderen har handlet forsætligt eller groft uagtsomt)? Bør det være en betingelse, at omstændighederne ved den skadevoldende handling og/eller dødsfaldet har været særligt psykisk belastende for den efterladte (som f.eks., hvis den pågældende har været øjenvidne)? I forbindelse hermed kan der endvidere rejses spørgsmål om, hvorvidt andre løsninger i givet fald vil være mere hensigtsmæssige, herunder f.eks. en lovgivningsmæssig regulering af mulighederne for at tilkende efterladte mv. erstatning for chokskader og ligende, som er forårsaget af dødsfaldet.

Det bør endvidere overvejes, hvor store godtgørelsesbeløb der i givet fald bør kunne tilkendes, og om der bør opstilles nærmere kriterier for beregningen. Det bør indgå i disse overvejelser, at det ikke er muligt at fastsætte en »pris« på følelsesmæssige belastninger.

Arbejdsgruppen skal inddrage relevante erfaringer fra udlandet, navnlig erfaringerne fra Norge, Finland og Island, hvor man har regler, som i forskelligt omfang giver mulighed for at tilkende tortlignende godtgørelser til efterladte.

I det omfang arbejdsgruppen finder, at der er grundlag for lovgivning, skal arbejdsgruppen udarbejde forslag til lovregler.